



Bryssel 1.6.2023
C(2023) 3448 final

KOMISSION ASETUS (EU) .../...,

annettu 1.6.2023,

**Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta
erikoistumissopimusten tiettyihin ryhmiin**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEC(2023) 212 final} - {SWD(2023) 167 final} - {SWD(2023) 168 final}

KOMISSION ASETUS (EU) .../...,

annettu 1.6.2023,

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta erikoistumissopimusten tiettyihin ryhmiin

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin 20 päivänä joulukuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2821/71¹ ja erityisesti sen 1 artiklan 1 kohdan c alakohdan,

on julkaissut tämän asetuksen luonnoksen²,

on kuullut kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (ETY) N:o 2821/71 mukaisesti komissiolla on toimivalta asetuksia antamalla soveltaa perussopimuksen 101 artiklan 3 kohtaa tiettyihin perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sellaisten sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin, joiden tavoitteena on erikoistuminen, mukaan lukien tällaisen erikoistumisen toteuttamiseksi tarpeelliset sopimukset.
- (2) Komission asetuksessa (EU) N:o 1218/2010³ määritellään erikoistumissopimusten ryhmät, joiden komissio katsoi yleensä täyttävän perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdassa määrätyt edellytykset. Asetuksen voimassaolo päättyy 30 päivänä kesäkuuta 2023. Koska asetuksen soveltamisesta saatu kokemus on kaiken kaikkiaan myönteistä ja ottaen huomioon asetuksen arvioinnin tulokset, on aiheellista antaa uusi ryhmäpoikkeusasetus.
- (3) Tämän asetuksen tarkoituksena on kilpailun tehokkaan suojelun varmistaminen ja riittävän oikeusvarmuuden tarjoaminen yrityksille. Näihin tavoitteisiin pyrittäessä olisi otettava huomioon tarve yksinkertaistaa mahdollisimman paljon hallinnollista valvontaa ja oikeudellisia puitteita.
- (4) Perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi asetuksia antamalla ei ole tarpeen määritellä sopimuksia, jotka voivat kuulua perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Arvioitaessa yksittäisiä sopimuksia perussopimuksen

¹ EYVL L 285, 29.12.1971, s. 46.

² EUVL C 120, 15.3.2022, s. 1.

³ Komission asetus (EU) N:o 1218/2010, annettu 14 päivänä joulukuuta 2010, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta erikoistumissopimusten tiettyihin ryhmiin (EUVL L 335, 18.12.2010, s. 43).

101 artiklan 1 kohdan perusteella on otettava huomioon useita tekijöitä, erityisesti merkityksellisten markkinoiden rakenne.

- (5) Tässä asetuksessa vahvistetusta poikkeuksesta johtuva etu olisi rajoitettava sopimuksiin, joiden voidaan riittävällä varmuudella olettaa täyttävän perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdan edellytykset. Markkinavoiman jäädessä tietyn rajan alle perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisen kannalta voidaan yleensä olettaa, että erikoistumissopimusten myönteiset vaikutukset ylittävät kilpailuun kohdistuvat kielteiset vaikutukset.
- (6) Tätä asetusta olisi sovellettava tavaroiden valmistukseen ja palvelujen valmisteluun. Palvelujen valmistelulla viitataan tarjontaketjun varhaisemman vaiheen toimintoihin, jotka edeltävät palvelujen tarjoamista asiakkaille (esimerkiksi yhteistyö sellaisen alustan luomiseksi tai ylläpitämiseksi, jonka kautta palvelua tullaan tarjoamaan). Palvelujen tarjoaminen asiakkaille ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, paitsi jos sopimuspuolet sopivat tarjoavansa erikoistumissopimuksen perusteella valmisteltuja palveluja yhdessä.
- (7) Erikoistumissopimukset parantavat osaltaan tuotteiden valmistusta tai palvelujen valmistelua ja näiden jakelua todennäköisimmin, jos sopimuspuolilla on toisiaan täydentäviä osaamisalueita, omaisuuseriä tai toimintoja, koska ne voivat tässä tapauksessa sopimuksen ansiosta keskittyä tiettyjen tuotteiden valmistukseen tai tiettyjen palvelujen valmisteluun ja näin ollen toimia tehokkaammin ja tuottaa tuotteita edullisemmin. On todennäköistä, että tehokkaan kilpailun vallitessa kuluttajat saavat kohtuullisen osuuden saavutettavasta hyödystä.
- (8) Tällaisia hyötyjä voi syntyä ensinnäkin sopimuksista, joilla yksi tai useampi sopimuspuoli luopuu kokonaan tai osittain tiettyjen tuotteiden valmistamisesta tai tiettyjen palvelujen valmistelusta yhden tai useamman toisen sopimuspuolen hyväksi (yksipuolinen erikoistuminen), toiseksi sopimuksista, joilla vähintään kaksi sopimuspuolta luopuu kokonaan tai osittain tiettyjen keskenään erilaisten tuotteiden valmistamisesta tai tiettyjen keskenään erilaisten palvelujen valmistelusta yhden tai useamman toisen sopimuspuolen hyväksi (vastavuoroinen erikoistuminen) ja kolmanneksi sopimuksista, joilla sopimuspuolet sitoutuvat valmistamaan tiettyjä tuotteita tai valmistelemaan tiettyjä palveluja yhteisesti (yhteistuotanto).
- (9) Tämän asetuksen soveltamisen yksipuolisiin ja vastavuoroiisiin erikoistumissopimuksiin olisi rajoitettava tilanteisiin, joissa sopimuspuolet toimivat samoilla tuotemarkkinoilla. Ei ole kuitenkaan välttämätöntä, että sopimuspuolet toimivat samoilla maantieteellisillä markkinoilla. Yksipuolisen ja vastavuoroisen erikoistumisen käsitteet eivät myöskään saisi edellyttää, että sopimuspuoli supistaa kapasiteettia, vaan tuotantomäärien pienentäminen riittää.
- (10) Jotta erikoistumisen hyödyt toteutuvat ilman että jokin sopimuspuoli poistuu kokonaan tuotannon jälkeisiltä markkinoilta, tätä asetusta olisi sovellettava yksipuolisiin ja vastavuoroiisiin erikoistumissopimuksiin vain jos niihin sisältyy toimitus- ja ostovelvoitteita. Toimitus- ja ostovelvoitteet voivat olla luonteeltaan yksinomaisia, mutta tämä ei ole välttämätöntä.
- (11) Tätä asetusta olisi sovellettava sellaisten sopimuspuolten tekemiin yhteistuotantosopimuksiin, jotka jo toimivat samoilla tuotemarkkinoilla, mutta myös sellaisten sopimuspuolten tekemiin yhteistuotantosopimuksiin, jotka haluavat tulla tuotemarkkinoille yhteistuotantosopimuksen kautta. Yhteistuotantosopimuksen käsitteen ei pitäisi edellyttää, että sopimuspuolet supistavat toimintojaan, jotka liittyvät

sellaiseen tuotteiden valmistukseen tai palvelujen valmisteluun, joka tapahtuu kaavaillun yhteisjärjestelyn ulkopuolella.

- (12) Kun sopimuspuolten markkinaosuus erikoistumissopimuksen kattamien tuotteiden merkityksellisillä markkinoilla ei ylitä tiettyä tasoa, sopimuksen voidaan yleensä olettaa johtavan taloudelliseen hyötyyn mittakaavaetujen tai tuotevarioinnin etujen tai parempien tuotantoteknologioiden muodossa ja antavan kuluttajille kohtuullisen osuuden saavutettavasta hyödystä.
- (13) Jos erikoistumissopimuksen kattamat tuotteet ovat välituotteita, joita yksi tai useampi sopimuspuoli käyttää kokonaan tai osittain itse tuotantopanoksena tuottaessaan tarjontaketjun myöhemmän vaiheen tuotteita, jotka se sen jälkeen myy markkinoilla, tällä asetuksella myönnetyn poikkeuksen edellytyksenä olisi lisäksi oltava se, että sopimuspuolten markkinaosuus näiden tarjontaketjun myöhemmän vaiheen tuotteiden merkityksellisillä markkinoilla ei ylitä tiettyä tasoa. Jos tässä tapauksessa otettaisiin huomioon sopimuspuolten markkinaosuus ainoastaan välituotteen tasolla, sivuutettaisiin se mahdollinen riski, että kilpailijoita suljetaan tarjontaketjun myöhemmän vaiheen markkinoilta tai kilpailijoilta tuotantopanoksista perittävä hinta nousee.
- (14) Ei ole olemassa ennakko-olettamaa, että erikoistumissopimukset kuuluvat perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan tai eivät täytä 101 artiklan 3 kohdan edellytyksiä, kun tässä asetuksessa vahvistettu markkinaosuuden kynnysarvo ylittyy tai muut tämän asetuksen edellytykset eivät täyty. Tällaisissa tapauksissa on tarpeen arvioida kyseinen erikoistumissopimus erikseen perussopimuksen 101 artiklan näkökulmasta.
- (15) Tässä asetuksessa vahvistettua poikkeusta ei tulisi soveltaa sopimuksiin, joiden sisältämät rajoitukset eivät ole erikoistumissopimusten aikaansaamien myönteisten vaikutusten saavuttamisen kannalta välttämättömiä. Tämän asetuksen mukaista poikkeusta ei periaatteessa pitäisi sopimuspuolten markkinaosuudesta riippumatta soveltaa sopimuksiin, joihin sisältyy tietynlaisia vakavia kilpailunrajoituksia, kuten esimerkiksi kolmansilta osapuolilta perittävien hintojen vahvistamista, tuotannon tai myynnin rajoittamista tai markkinoiden tai asiakkaiden jakamista.
- (16) Markkinaosuudelle asetettu kynnysarvo, tiettyjen sopimusten rajaaminen poikkeuksen ulkopuolelle ja tässä asetuksessa säädetyt edellytykset varmistavat yleensä sen, että sopimuspuolet eivät voi poistaa kilpailua kyseessä olevien tavaroiden tai palvelujen merkittävältä osalta ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvilla sopimuksilla.
- (17) Tässä asetuksessa olisi kuvattava tyypillisiä tilanteita, joissa voidaan katsoa aiheelliseksi peruuttaa tässä asetuksessa vahvistetusta poikkeuksesta johtuva etu neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003⁴ 29 artiklan nojalla.
- (18) Jotta erikoistumissopimuksia, jotka saattavat vaikuttaa sopimuspuolten rakenteeseen, olisi helpompi tehdä, tämän asetuksen voimassaoloajaksi olisi vahvistettava 12 vuotta,

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta (EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'erikoistumissopimuksella' yksipuolista erikoistumissopimusta, vastavuoroista erikoistumissopimusta tai yhteistuotantosopimusta;
 - a) 'yksipuolisella erikoistumissopimuksella' kahden tai useamman samoilla tuotemarkkinoilla toimivan sopimuspuolen välistä sopimusta, jolla yksi tai useampi sopimuspuoli sitoutuu lopettamaan kokonaan tai osittain tiettyjen tuotteiden tuotannon tai pidättymään niiden tuotannosta ja ostamaan ne yhdeltä tai useammalta toiselta sopimuspuolelta, joka puolestaan sitoutuu tuottamaan ja toimittamaan ne;
 - b) 'vastavuoroisella erikoistumissopimuksella' kahden tai useamman samoilla tuotemarkkinoilla toimivan sopimuspuolen välistä sopimusta, jolla vähintään kaksi sopimuspuolta sitoutuu vastavuoroisesti lopettamaan kokonaan tai osittain tiettyjen keskenään erilaisten tuotteiden tuotannon tai pidättymään niiden tuotannosta ja ostamaan kyseiset tuotteet yhdeltä tai useammalta toiselta sopimuspuolelta, joka puolestaan sitoutuu tuottamaan ja toimittamaan ne;
 - c) 'yhteistuotantosopimuksella' sopimusta, jolla vähintään kaksi sopimuspuolta sitoutuu tuottamaan yhteisesti tiettyjä tuotteita;
- 2) 'sopimuksella' yritysten välistä sopimusta, yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yhdenmukaistettua menettelytapaa;
- 3) 'tuotteella' tavaraa tai palvelua, mukaan lukien sekä välituotteet tai -palvelut että lopputuotteet tai -palvelut ja lukuun ottamatta jakelu- ja vuokrauspalveluja;
- 4) 'tuotannolla' tavaroiden valmistusta tai palvelujen valmistelua, myös alihankinnan kautta;
- 5) 'palvelujen valmistelulla' toimintoja, joita harjoitetaan palvelujen tarjontaa asiakkaille edeltävällä tasolla;
- 6) 'erikoistumisen kohteena olevalla tuotteella' tuotetta, joka on tuotettu erikoistumissopimuksen mukaisesti;
- 7) 'tarjontaketjun myöhemmän vaiheen tuotteella' tuotetta, jonka tuotantopanoksena yksi tai useampi sopimuspuoli käyttää erikoistumisen kohteena olevaa tuotetta ja jonka kyseinen yksi tai useampi sopimuspuoli myy markkinoilla;
- 8) 'merkityksellisillä markkinoilla' merkityksellisiä tuote- ja maantieteellisiä markkinoita, joille erikoistumisen kohteena olevat tuotteet kuuluvat, ja lisäksi siinä tapauksessa, että erikoistumisen kohteena olevat tuotteet ovat välituotteita, joita yksi tai useampi sopimuspuoli käyttää kokonaan tai osittain itse tuotantopanoksena tuottaessaan tarjontaketjun myöhemmän vaiheen tuotteita, niitä merkityksellisiä tuote- ja maantieteellisiä markkinoita, joille tarjontaketjun myöhemmän vaiheen tuotteet kuuluvat;

- 9) 'kilpailevalla yrityksellä' todellista tai mahdollista kilpailijaa;
 - a) 'todellisella kilpailijalla' yritystä, joka toimii samoilla merkityksellisillä markkinoilla;
 - b) 'mahdollisella kilpailijalla' yritystä, jolla ilman erikoistumissopimusta olisi realistiset edellytykset eikä pelkästään teoreettinen mahdollisuus toteuttaa enintään kolmen vuoden kuluessa välttämättömät lisäinvestoinnit tai vastata muista välttämättömistä kustannuksista merkityksellisille markkinoille tulemiseksi;
 - 10) 'yksinomaisella toimitusvelvoitteella' velvoitetta olla toimittamatta erikoistumisen kohteena olevaa tuotetta muulle kuin erikoistumissopimuksen sopimuspuolena olevalle kilpailevalle yritykselle;
 - 11) 'yksinomaisella ostovelvoitteella' velvoitetta ostaa erikoistumisen kohteena olevaa tuotetta ainoastaan erikoistumissopimuksen sopimuspuolelta;
 - 12) 'yhteisellä' jakelun yhteydessä toimintaa, josta vastaa
 - a) yhteinen ryhmä, organisaatio tai yritys tai
 - b) yhteisesti nimetty jakelijana toimiva kolmas osapuoli yksinoikeudella tai ilman yksinoikeutta, edellyttäen, ettei kyseinen kolmas osapuoli ole kilpaileva yritys;
 - 13) 'jakelulla' erikoistumisen kohteena olevien tuotteiden myyntiä ja toimittamista asiakkaille, mukaan lukien kyseisten tuotteiden kaupallistaminen.
2. Tässä asetuksessa käsitteisiin 'yritys', 'sopimuspuoli' ja 'osapuoli' sisältyvät myös niihin sidossuhteessa olevat yritykset. 'Sidossuhteessa olevilla yrityksillä' tarkoitetaan
- 1) yrityksiä, joissa erikoistumissopimuksen sopimuspuolella on suoraan tai välillisesti yksi tai useampi seuraavista oikeuksista tai valtuuksista:
 - a) valtuudet käyttää yli puolta äänioikeuksista,
 - b) valtuudet nimittää yli puolet hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavien elinten jäsenistä,
 - c) oikeus johtaa yrityksen liiketoimintaa;
 - 2) yrityksiä, joilla on suoraan tai välillisesti yksi tai useampi 1 alakohdassa luetelluista oikeuksista tai valtuuksista erikoistumissopimuksen sopimuspuoleen nähden;
 - 3) yrityksiä, joissa 2 alakohdassa tarkoitettulla yrityksellä on suoraan tai välillisesti yksi tai useampi 1 alakohdassa luetelluista oikeuksista tai valtuuksista;
 - 4) yrityksiä, joissa erikoistumissopimuksen sopimuspuolella on yhdessä yhden tai useamman 1, 2 tai 3 alakohdassa tarkoitetun yrityksen kanssa taikka joissa kahdella tai useammalla viimeksi mainituista yrityksistä yhteisesti on yksi tai useampi 1 alakohdassa luetelluista oikeuksista tai valtuuksista;
 - 5) yrityksiä, joissa yksi tai useampi 1 alakohdassa luetelluista oikeuksista tai valtuuksista on yhteisesti
 - a) erikoistumissopimuksen sopimuspuolilla tai niihin sidossuhteessa olevilla 1–4 alakohdassa tarkoitetuilla yrityksillä; tai

- b) yhdellä tai useammalla erikoistumissopimuksen sopimuspuolella taikka yhdellä tai useammalla niihin sidossuhteessa olevalla 1–4 alakohdassa tarkoitetulla yrityksellä ja yhdellä tai useammalla kolmannella osapuolella.

2 artikla

Poikkeus

1. Perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdan nojalla perussopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tässä asetuksessa säädetyin edellytyksin erikoistumissopimukseen.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistettua poikkeusta sovelletaan siltä osin kuin tällaisiin sopimukseen sisältyy perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvia kilpailunrajoituksia.
3. Edellä 1 kohdassa vahvistettua poikkeusta sovelletaan myös sellaisiin erikoistumissopimukseen, joihin sisältyy määräyksiä teollis- ja tekijänoikeuksien luovuttamisesta tai lisensoinnista yhdelle tai useammalle sopimuspuolelle edellyttäen, että kyseiset määräykset liittyvät suoraan sopimuksen täytäntöönpanoon ja ovat sen kannalta välttämättömiä, mutta eivät muodosta sopimuksen päätarkoitusta.
4. Edellä 1 kohdassa vahvistettua poikkeusta sovelletaan myös erikoistumissopimukseen, joilla
 - a) sopimuspuolet hyväksyvät yksinomaisen osto- tai toimitusvelvoitteen, tai
 - b) sopimuspuolet jakelevat erikoistumisen kohteena olevat tuotteet yhdessä.

3 artikla

Markkinaosuuden kynnyisarvo

1. Edellä 2 artiklassa vahvistettua poikkeusta sovelletaan, jos sopimuspuolten yhteenlaskettu markkinaosuus ei ylitä 20:tä prosenttia merkityksellisillä markkinoilla, joille erikoistumisen kohteena olevat tuotteet kuuluvat.
2. Jos erikoistumisen kohteena olevat tuotteet ovat välituotteita, joita yksi tai useampi sopimuspuoli käyttää kokonaan tai osittain itse tuotantopanoksena tuottaessaan tarjontaketjun myöhemmän vaiheen tuotteita, joita se myös myy, 2 artiklassa vahvistettua poikkeusta sovelletaan ainoastaan, jos molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:
 - a) sopimuspuolten yhteenlaskettu markkinaosuus ei ylitä 20:tä prosenttia merkityksellisillä markkinoilla, joille kyseiset erikoistumisen kohteena olevat tuotteet kuuluvat ja
 - b) sopimuspuolten yhteenlaskettu markkinaosuus ei ylitä 20:tä prosenttia merkityksellisillä markkinoilla, joille kyseiset tarjontaketjun myöhemmän vaiheen tuotteet kuuluvat.

4 artikla

Markkinaosuuden kynnysarvon soveltaminen

Edellä 3 artiklassa säädettyä markkinaosuuden kynnysarvoa sovellettaessa noudatetaan seuraavia sääntöjä:

- a) markkinaosuudet lasketaan markkinoilla toteutuneen myynnin arvon perusteella; jos myynnin arvosta ei ole saatavissa tietoja, voidaan käyttää arvioita, jotka perustuvat muihin markkinoita koskeviin luotettaviin tietoihin, mukaan lukien markkinoilla toteutuneet myyntimäärät;
- b) markkinaosuudet lasketaan edellistä kalenterivuotta koskevien tietojen perusteella tai, jos edellinen kalenterivuosi ei kuvaa sopimuspuolten tyypillistä asemaa merkityksellisillä markkinoilla, markkinaosuudet lasketaan sopimuspuolten kolmen edeltävän kalenterivuoden markkinaosuuksien keskiarvona;
- c) 1 artiklan 2 alakohdan 5 alakohdassa tarkoitettujen yritysten markkinaosuus jaetaan tasan niiden yritysten kesken, joilla on yksi tai useampi 1 artiklan 2 alakohdan 1 alakohdassa luetelluista oikeuksista tai valtuuksista;
- d) jos 3 artiklassa tarkoitetut markkinaosuudet ovat alun perin enintään 20 prosenttia, mutta myöhemmin nousevat tämän tason yläpuolelle vähintään yhdellä merkityksellisistä markkinoista, 2 artiklassa säädetyn poikkeuksen soveltaminen jatkuu kaksi peräkkäistä kalenterivuotta sen vuoden jälkeen, jolloin markkinaosuuden 20 prosentin kynnysarvo ensimmäisen kerran ylittyi.

5 artikla

Vakavimmat rajoitukset

Edellä 2 artiklassa vahvistettua poikkeusta ei sovelleta erikoistumissopimuksiin, joiden tavoitteena on suoraan tai välillisesti, yksinään tai yhdistettynä sopimuspuolten määräysvallassa oleviin muihin tekijöihin:

- a) hintojen vahvistaminen myytäessä erikoistumisen kohteena olevia tuotteita kolmansille osapuolille, lukuun ottamatta välittömiltä asiakkailta yhteisen jakelun yhteydessä perittävien hintojen vahvistamista;
- b) tuotannon tai myynnin rajoittaminen, lukuun ottamatta
 - i) yksipuolisten tai vastavuoroisten erikoistumissopimusten määräyksiä tuotteiden sovitusta määrästä,
 - ii) yhteistuotantosopimusten määräyksiä tietyn kapasiteetin ja tiettyjen tuotantomäärien asettamisesta ja
 - iii) myyntitavoitteiden asettamista yhteisen jakelun yhteydessä; tai
- c) markkinoiden tai asiakkaiden jakaminen.

6 artikla

Komission yksittäistapauksissa suorittama edun peruuttaminen

1. Komissio voi peruuttaa tässä asetuksessa vahvistetusta poikkeuksesta johtuvan edun asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 1 kohdan nojalla, jos se katsoo yksittäisessä tapauksessa, että erikoistumissopimuksella, johon sovelletaan tässä asetuksessa

vahvistettua poikkeusta, on kuitenkin vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdan kanssa.

2. Komissio voi peruuttaa tässä asetuksessa vahvistetusta poikkeuksesta johtuvan edun asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 1 kohdan nojalla varsinkin, jos merkitykselliset markkinat ovat erittäin keskittyneet ja kilpailu on jo heikkoa esimerkiksi yhdestä tai useammasta seuraavassa mainitusta tekijästä johtuen:
- a) muiden markkinatoimijoiden markkina-asemat,
 - b) rinnakkaisten erikoistumissopimusten luomat muiden markkinatoimijoiden väliset yhteydet ja
 - c) sopimuspuolten ja muiden markkinaosapuolten väliset yhteydet.

7 artikla

Jäsenvaltion kilpailuviranomaisten yksittäistapauksissa suorittama edun peruuttaminen

Jäsenvaltion kilpailuviranomainen voi peruuttaa tässä asetuksessa vahvistetusta poikkeuksesta johtuvan edun, jos asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 2 kohdan mukaiset edellytykset täyttyvät.

8 artikla

Siirtymäkausi

Perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa vahvistettua kieltoa ei sovelleta 1 päivän heinäkuuta 2023 ja 30 päivän kesäkuuta 2025 välisenä aikana sellaisiin sopimuksiin, jotka eivät täytä tässä asetuksessa vahvistetun poikkeuksen edellytyksiä, mutta jotka täyttävät asetuksessa (EY) N:o 1218/2010 vahvistetun poikkeuksen edellytykset ja ovat voimassa 30 päivänä kesäkuuta 2023.

9 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Sitä sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 2035.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 1.6.2023

Komission puolesta

Puheenjohtaja

Ursula VON DER LEYEN